

P A R S T E R T I A.

Examen Missionariorum.

436 **Q**uoniam ipsum Missionarii nomen aperie satis admonet, eum, qui tam præcipuum Apostolicum opus aggredi cupit, deberè esse Missum; dicente Apostolo ad Rom. 10. *Quomodo prædicabunt, nisi missantur?* Ideò pirmo, advertat unusquisque, qui talentum Verbum Dei annuncians obtinuit, ne temerè ad hoc munus obeundum se ingreditur; sed solum, si Deo interius inspirante, ab ipso sit vocatus tanquam Aaron; quod facile dignoscere poterit, si pro unico & principali fine habeat, minimè tempore aliquod emolumen, sed Dei gloriam, & Animarum profectum. Et tunc obtenta prius Ordinarii facultate, suorumque Superiorum benedictione, opus tam Deo charatum aggre diatur.

437 Secundò. Hoc peracto, cum uno, vel duobus sociis (prout loci Ordinario placuerit) omni cum devotione ac modestia ad civitatem pergens, seu locum, ubi Apostolicam Missionem exercere voluerit; antequam incipiat, præmonitum faciat Parochum de suo adventu, & fine, ut ille sibi assistat, & favet in cunctis, quæ ad suum Ministerium conducedent.

438 Tertiò. Civitatem, seu locum ingrediens, unus imaginem Crucifixi anteferat; alter vero campanulam, qua dato triplici signo, alta voce laudabit Sanctissimum Jesu Christi Nomen, vel Sacramentum, & Immaculatae Virginis Mariæ fine macula originali conceptræ.

439 Quartò. Magis elevando vocem, dicit: *Venite filii, audite me, timorem Domini docebo vos:* vel alium consimilem textum, aut aliquam orationem jaculatoriam lingua vulgaris, quæ sibi ad commovendum populum, ipsumque ad Ecclesiam convocandum, magis apta videbitur.

Hinc quasi processionaliter incedentes, Litanias B. M. V. canere poterunt, vel coronam recitare; & plateas, aliaque loca populo magis, frequenter transeundo, aliquantulum si fat, & verba aliqua exhortationis faciat ad excitandos otiosos: *Quid hic statis tota die otiosi? Quarite Dominum, dum inveniri potest;* vel aliud simile; & sic omnes post se conabitur trahere.

440 Quintò. Cum in Ecclesiam fuerit po-

pus congregatus, pulpum Missionarius ascendet, & primùm de ipsa Missione sermonem habebit, pro quo assumere poterit thema illud, Exodi 3. *Qui est, misit me ad vos:* ostendens se tamquam Moysen à Deo missum ad eos liberandos ab hujus præsentis saeculi Ægypto, & è miserabili servitute dia boli. Sermonem autem in tria puncta dividere poterit, differendo videlicet: Primo, de Dei gloria. Secundo, de Animarum salute. Tertio, de Emendatione vita. Invitet omnes ad poenitentiam, ad compunctionis lachrymas, & ad peccatorum suorum integrum atque lacrymabilem confessionem, pro qua excipienda, sese, ac socium exhibeat, si quisque Confessarius fuerit: nec non alios probos adeundos Confessarios pro facilitiore expeditione adhortetur.

Denique; Si Indulgentiam plenariam teneat (uti Missionarii mei Ordinis tenent ex numer. 445.) habita prius Ordinarii benedictione, & in Regnis Bullæ, Commissarii Cruciatæ licentia, Indulgentiam publicet, & ad illam, designata die (quæ poterit esse ultima, & Dominica) lucrandam invitet.

441 Sexto. Quolibet mane Missam celebrabit, in cuius fine (si circumstantiis loci, & personarum attentis, judicaverit expedire) haud parum utile erit, verba pauca, sed fructuosa ad auditores habere, aliquod Missæ Mysterium, vel textum currentis Evangelii, seu Epistole, breviter declarando: Et post gratias Deo actas reliquum matutini temporis in audiendis Confessionibus insumeret, vel in aliquo aliud pietatis officium: ut in scandis inimicorum odiis, assistendo moribundis, in Sacramento Eucharistiae ad infirmos associando, & in allis similibus pietatis, & charitatis operibus, ostendens se in cunctis Animarum salutem, Deique cultum, & famulatum querere.

442 Septimò. Actum Missionis perficiet hoc pacto. Populum prævenire poterit, affigendo per locum tesseras convocationis, in quibus dies, & hora Missionis, & concionis notentur. Die præfixa accende, eum per solita Campanæ signa excitabit. Et si opus fuerit, ipse cum socio Vesperatum hora cum Crucifixo & campanula ad eum-

dem

Examen Missionariorum. Tom. III. Pars III.

669

dem convocandum exibit, & secum ad Ecclesiam perducet.

Ibi post Vespertas ad locum aptatum ascendiens, per horæ dimidium doctrinam Christianam, articulosque fidei explanabit. Utius erit, & simul jucundum, si fiat per oppositionem puerorum aptiorum, ad hunc effectum prius selectorum, & tunc ante Missionarium coram populo dispositorum, quorum unum à Missionario de articulo Doctrinæ Christianæ interrogatum, si erret, alias corrigat, & Missionarius supra illo puncto suam declarationem addat, siveque prosequatur.

Post dimidiā horam doctrinæ Christianæ, quadrantes horæ cum populo genitrix ex pendet in oratione mentali, vel orali, ipsam dirigendo pro S. R. Ecclesiae exaltatione, Principum Christianorum pace, & concordia, & hæresum extirpatione.

Statim (si fieri potest) aptus Sacerdos, aut Clericus, in organo (si pulsari poterit) aut propè Missionarium stans cantinuclam more loci modestè canere poterit, quæ sit materia concionis conformis.

Inde Missionarius in eo loco, aut in pulpite concionem habebit per tres horæ quadrantes, in enjus finem, diem, & horam futuræ concionis designabit.

Prima concio esse poterit de Confessione, & ejus partibus essentialibus, maximè agendo de integritate, dolore, & proposito. Aliis vero diebus sequentibus materiam concionum assumer, prout melius animarum necessitatì viderit expedire: videlicet de qua tuor Novissimis, Morte, Judicio, Inferno, & Paradiso.

Dei misericordia in parcendo verè poenitentibus. De malo procrastinantium converti ad Deum. De gravitate, & fœditate peccati mortalis.

Supra omnia autem valde fructuolum erit, in modo necessarium, de decem Præceptis Decalogi, de Præceptis Ecclesiæ & septem vitiis capitalibus sermones contexere; ut plebs ignorare clare & distinctè legem Dei addiscere valeat, & quæ observare, quæque vitare teneatur, agnoscat, ne forte de ipsis Prædicatoribus suis conqueratur Dominus, dicens: *Parvuli petierunt panem, & non erat, qui frangeret eis.* Hinc haud parum proficuum erit, si aliquibus diebus à diebus concionis distinctis, horam ad doctrinam Christianam, & præmissa præcepta explananda assumat; de quibus quid discurras, fusè habes in tomo I.

443 Octavò. Hoc saluberrimum Sacra Missionis exercitium haud habet præscriptum tem

pus: perdurare autem solet per quindecim, aut octo dies. Protrahi potest ad mensem, si necessitas posulet; quod magis expediens esset pro doctrina Christiana in oppidis, & locis rudibus.

Eo tempore poterant quinque, aut octo conciones, uti suprà n. 242. fieri, juxta locorum & personarum opportunitatem.

444 Nonò denique. Ad magis excitandam populi devotionem, poterit Missionarius sue Missionis tempore duas, aut tres processiones ordinare cum interventu Cleri. Primam in principio Missionis pro dispositione, ut dictum est à n. 437. ad 440.

Secundam in medio pro poenitentia exemplo ad peccatores commovendos, in qua defrent imaginem Crucifixi grandem cum luminibus, quantum fieri potest, ferentibus Clericis, Sacerdotibus, Religiosis, aut Confratribus, & Congregatis suprà caput, & collum poenitentia ac mortificationis instrumenta. Et tunc sermo erit de Passione Domini, vel de poenitentia agenda in remissionem peccatorum.

Tertiam tandem Processionem faciet in fine Missionis pro gratiarum actione, quæ fiet cum laetitia magna, simul & devotione, deferendo imaginem Beatissimæ Virginis festivè ornatam, campanis pulsantibus, canendo hymnum, *To Deum laudamus;* insuper gaudii, ac laudis Psalmos, & Cantica. Inde erit sermo de gratiis Deo agendis pro beneficiis cunctis, tum spiritualibus, tum corporalibus, generalibus, & particularibus, præcipue ipsius Missionis tempore ab omnium bonorum largiore collatis. Cui & Ego præ ceteris gratias ago, pro hujus Examini Ecclesiastici Initio, Incremento, & Meta.

INDULGENTIA PLENARIA

Concessa Missionariis Ordinis Minorum de Observantia Sancti Patris Francisci, & Christi fidelibus, ad quos iidem Missi accesserint.

INNOCENTIUS PAPA XII.

Universis Christi fidelibus presentes litteras inspecturis, salutem, & Apostolicam benedictionem.

445 COElestium munerum thesauros, quorum dispensatores esse nos voluit Altissimus, libenter ius impari mur, quos pro sua in Deum & proximos charitate, & Christianæ Religionis zelo, animarum salutem omni studio

„ pro-

» procurare intelligimus. Quo in genere cùm „ Principum Christianorum unionē , infide-
 » Fratres Minores Ordinis Sancti Francisci de- „ lium conversione , hæresum extirpatione ,
 » Observantia habeamus, eosque in primis , „ prout unicuique suggeret devotio, pias ad
 » quos Dilecti Filii eorumdem Fratrum Supe- „ Deum preces effuderint, Plenariam om-
 » riores ob hanc causam hoc ipso , & con- „ nium peccatorum suorum Indulgentiam ,
 » sequentibus annis in diversas Provincias „ & remissionem misericorditer in Domino
 » Christianæ Reipublicæ mittere constitue- „ auctoritate Apostolica tenore præsentium
 » runt: Nos sanè eorumdem Fratrum pietä- „ pro una vice dumtaxat pro unaquaque Mis-
 » tem , ac operam , eorumque ad quos illi „ sionē de Ordinariorum locorum licentia
 » mittendi erunt , religionem , & devotio- „ respectivè facienda , concedimus , & elar-
 » nem spiritualibus gratis confovere , atque „ gimus. Hortantes Venerabiles Fratres , Pa-
 » augere cupientes , supplicationibus dilecti „ triarchas , Primates , Archiepiscopos , Epi-
 » filii Matthæi à Sancto Stephano dicti Or- „ scopos , & alios Ecclesiarum Prælatos , &
 » dinis Ministri Generalis Nobis super hoc „ Rectores , ac verbi Dei Prædicatores , ut
 » humiliter porrectis inclinati , piamente illius „ in suis quisque Ecclesiis , cùm populus fre-
 » deliberationem , quantum cum Domino- „ quentior fuerit , præsentes litteras , & om-
 » possumus , promovere volentes : de omni- „ nia in eis contenta publicent , & publicari
 » potentis Dei misericordia , ac Beatorum „ faciant ; ac omnem eisdem Fratribus , tam
 » Petri , & Pauli Apostolorum ejus auctori- „ Reformatis , quām non Reformatis , favo-
 » tate confisi , omnibus & singulis Fratribus „ rem , & auxilium in præmissis præstent .
 » dicti Ordinis , tam Reformatis , quām non „ Volumus autem , ut præsentium transum-
 » Reformatis , Ministro Generali ejusdem Or- „ ptis , etiam impressis , manu alicujus No-
 » dinis subjectis , ad Missiones in quibusvis „ tarii publici subscriptis , & sigillo personæ
 » locis de Ordinariorum licentia respectivè „ in Ecclesiastica dignitate constitutæ obsi-
 » exercendas in futurum mittendis. (ubi ta- „ gnatis , eadem prorsus fides adhibeatur ,
 » men non erunt Missionarii Congregationis „ quæ ipsis præsentibus adhiberetur , si fo-
 » de Propaganda Fide) & aliis utriusque „ rent exhibita , vel ostensa . Datum Romæ
 » sexus Christi Fidelibus , ad quos ipsi mi- „ apud S. Mariam Majorem sub Annulo Pi-
 » tendi accesserint , nostram , & Apostolicam „ scatoris , die xx. Augusti , MDCXCIX.
 » benedictionem per præsentes impartimur . „ Pontificatus Nostri Anno nono .

J. F. Cardinalis Albanus.

L A U S D E O.

A. P.

A P P E N D I X

Quesnillianarum Thesum à SS. D. N. CLEMENTE XI. profligatarum : quibus sua seorsim subjicitur laconica explanatio , & oppugnatio , perstringendo paucis , quæ fusius , ac enucleatius in sua Trutina Antiquesnelliana , P. DOMINICUS VIVA Societatis JESU differuit in obsequium dogmatum Catholicorum .

1 *Q*uid aliud remanet anima , qua Deum , arquo ipsius gratiam amist , nisi peccatum , & peccati consecutiones , superba paupertatis , & segnis indigenita , hoc est generalis impotencia ad laborem , adorationem , & ad omne opus bonum ?

Si peccatori post amissam Dei gratiam per peccatum deficeret liberum arbitrium , ac potestas ad honestè operandum , necnon gratia ad orandum , & ad resipiscendum , delusorie à Deo ad poenitentiam invitaretur ; sicut delusorie invitatur cæcus ad videndum . Quo quid absurdius ?

2 *J*esu Christi gratia , principium efficax boni cuiuscumque generis , necessaria est ad omne opus bonum ; absque illa , non solum nihil fit , sed nec fieri posse .

Citra Christi gratiam , quæ principium efficax est omnis boni , (hoc est citra gratiam efficacem) adhuc homo adjutus gratia sufficienti exercere potest actus virtutum supernaturalium ; tum Moralium , tum etiam Theologalium . Non est itaque gratia efficax ad omne opus bonum necessaria .

3 *In vanum , Domine præcipes , si tu ipse non das quod præcipes .*

Si Deus in vanum præciperet , quando denerat gratiam efficacem , qua dat , quod præcipit , nonne fatuum esset præceptum poenitentia , quod à Deo peccatori non resipiscenti imponitur ? Nonne frustranea esset gratia sufficiens , quam Deus eidem confert , ut resipiscat ? Cùm tamen ea sit beneficium ingens .

4 *Ita , Domine ; omnia possibilia sunt ei , cui omnia possibilia facis , eadem operando in illo .*

Perinde quasi non esset possibilis conversio peccatoris , quando Deus gratiam illi confert sufficientem , ut resipiscat , absque eo quod resipiscientiam in illo operetur per gratiam efficacem .

5 *Quando Deus non emolliit cor per interiorum unctionem gratia sua , exhortationes , & gratia exteriores non inserviunt , nisi ad illud magis obdurandum .*

Adhortationes , & gratia exteriores non deserviunt ad obdurandum cor peccatoris ,

quin potius ad emolliendum : quamvis aliquando ex defectu propriæ cooperationis de facto non emolliatur , & gratia tunc temporis collata sit inefficax .

6 *Discrimen inter Fœdus Judaicum , & Christianum est , quod in illo Deus exiguum fugam peccati , & implementum legis à peccatore , relinquendo illum in sua impotencia ; in isto vero Deus Peccatori dat , quod jubet , illum sua gratia purificando .*

Erroneum est hujusmodi discrimen : cùm etiam in Judaico fœdere contulerit Deus gratiam sufficientem ad non peccandum , nec reliquerit Deus Judæos in impotencia ad bene operandum . Commentitium pariter est , quod semper Deus in Christiano fœdere sua gratia det quod jubet ; sxpè enim quod jubet non ponitur , non quidem ex defectu gratia , sed ex nostra culpa . Denique falsum est , peccatorem gratia divina semper purificari : cùm sxpè adjuvetur , quin purificatio sequatur vicio voluntatis .

7 *Qua utilitas pro homine in veteri fœdere , in quo Deus illum reliquit ejus propria infirmatati imponendo ipse suam legem ? Quia vero felicitas non est admitti ad fœdus , in quo Deus nobis donat quod petit à nobis ?*

Erroneum est , quod Deus reliquerit in veteri fœdere Judæos in sua infirmitate destitutos gratia sufficienti ad salutariter operandum ; Quomodo peccassent legem transgrediendo si illam implere non potuissent ? Erroneum pariter est , tam quod in Christiano fœdere Deus ita donet quod petit à nobis , ut non requiratur ad illud ponendum libera nostra cooperatio , quām quod semper nobis detur gratia efficax , ut ponatur , quod Deus petit à nobis ; quinimò sxpè ex nostra culpa , non ex defectu gratia sufficientis , illud non ponitur , nec Deus nobis dat quod petit à nobis .

8 *Nos non pertinemus ad novum fœdus , nisi in quantum participes sumus ipsius nove gratia , qua operatur in nobis id , quod Deus nobis præcepit .*

Novum fœdus non reddit nos participes gratia per Christum collatæ per hoc , quod Deus